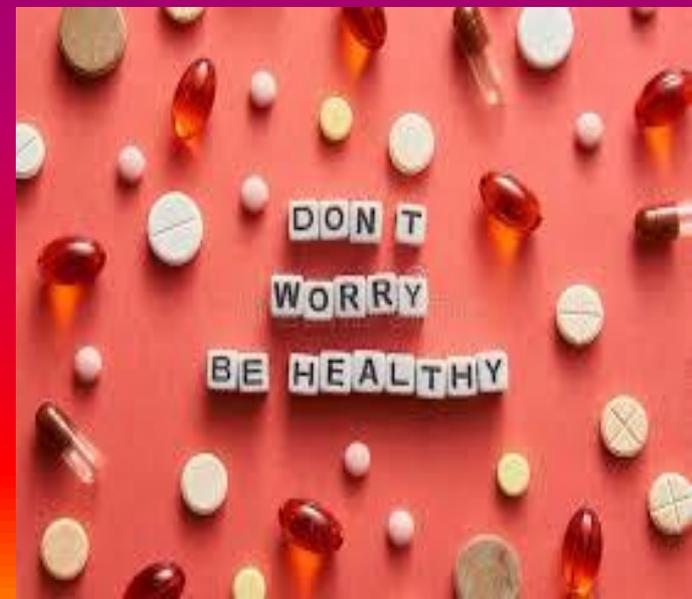

ČVRSTI OBLICI LEKOVA

II deo

Čvrsti oblici lekova su:

- Praškovi (*Pulveres*)
- Premiks (*Predsmeša*)
- Granule (*Granulata*)
- Kapsule (*Capsulae*)
- Tablete (*Tablettae, Compressi*)
- Supozitorije (*Suppositoria*)

➤ Preparati za vaginalnu primenu:

- ✓ Vagitorije (*Vagitoria*)
- ✓ Vaginalne tablete (*Vaginalettae*)
- ✓ Vaginalni sunderi
- ✓ Tablete (oblete) za uterus

GRANULE (Granulata).- sastoje se od čvrstih, suvih agregata čestica, a namenjeni su za p.o. primenu. Mešaju se sa hranom ili se rastvaraju u vodi za piće, da bi se lakše primenili p.o.

U veterini i javnoj higijeni, koriste se i **granule za spravljanje rastvora za spoljašnju primenu** (prskanje prostorija, opreme, stajskog đubriva i slično).

Vrste granula:

-šumeće (efervescentne),

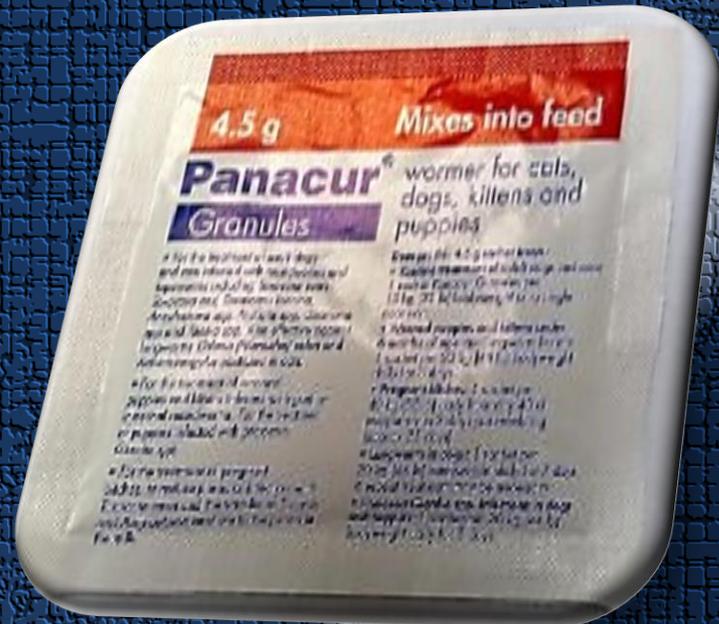
-obložene,

-otporne na dejstvo želudačne kiseline,

-granule sa modifikovanim dejstvom.

Propisuju se i izrađuju isključivo kao **gotovi lekovi.**

PREMIKS (predsmeša) je poseban farmaceutski oblik leka, namenjen isključivo za upotrebu u veterini. To je prašak za peroralnu primenu koji sadrži vitamine, mikro i makroelemente, aminokiseline, aditive hrane za životinje i sredstvo za dopunjavanje (stočna kreda, kukuruzno brašno, sojina sačma, stočno brašno...). Ovako načinjen premiks meša se sa koncentrovanim hranivom i daje životinjama tokom čitavog uzgojnog perioda (zalučivanje, tov, laktacija).

Predviđena je i mogućnost da se premiks primenjuje u vodi za piće.

Premiks za mediciniranu hranu je poseban farmaceutski oblik veterinarskog leka, koji sadrži antimikrobne lekove (antibiotike, sulfonamide, kokcidiostatike, antihistomonijske lekove...), vitamine, mikro i makroelemente, a služi za proizvodnju medicinirane hrane. Medicinirana hrana sa premiksom priprema se u mešaonama stočne hrane, i daje se životinjama ograničeni vremenski period.

Premiks se, zbog svog specifičnog sastava i načina primene, izrađuje i propisuje isključivo kao gotov lek.

Vitaminski premiks

Premiks za mediciniranu hranu

KAPSULE (Capsulae).- čvrsti dozirani preparati za p.o. primenu. Sastoje se od tvrde ili meke čaurice različitog oblika i veličine u kojoj se nalazi jedna ili više lekovitih supstanci. Sadržaj kapsule se oslobađa u digestivnom traktu i deluje lokalno ili sistemski.

Vrste kapsula prema načinu izrade: *tvrde, meke, želudačno-rezistentne i kapsule sa modifikovanim oslobađanjem lekovite supstance.*

Kapsule se izrađuju i propisuju kao galenski i gotovi lekovi. Propisuju se za kopitare i mesojede.

***Psu telesne mase 10 kg obolelom od bilijarne infekcije propisati 30 galenskih kapsula oksitetraciklin dihidrata (*Oxytetracyclini dihydrati caps.* – 250 mg). Doza ovog antibiotika za psa je 22 mg/kg, 3 x dnevno. Terapija traje 10 dana**

Rp./

Oxytetracyclini dihydrati capsularum 0,25 No XXX

D.S. 3 x dnevno dati psu po 1 kapsulu da proguta. Terapija traje 10 dana.

Za psa.... vlasnika

Tvrde kapsule

DEFINICIJA

Tvrde (želatinske) kapsule se sastoje iz dva šuplja cilindrična dela koji su sa jedne strane zaobljeni i zatvoreni, a sa druge strane otvoreni.

Meke kapsule

Sadržaj mekih kapsula je tečan.

DEFINICIJA

Meke (želatinske) kapsule imaju mekši zid od tvrdih, izrađene su iz jednog dela i mogu biti različitog oblika.

KAPSULE SA MODIFIKOVANIM OSLOBAĐANJEM LEKOVITE SUPSTANCE

DEFINICIJA

Kapsule sa modifikovanim oslobađanjem su tvrde ili meke kapsule u kojima se u čaurici ili sadržaju kapsule nalaze specijalne pomoćne materije, ili je specijalnim postupcima obrađena sama čaurica ili sadržaj kapsule, ili oboje, tako da se modifikuje mesto oslobađanja lekovite supstance ili brzina njenog oslobađanja.

TABLETE (Tablettae seu Compressi).- čvrsti, dozirani oblici lekova namenjeni za p.o. primenu, sa ciljem da se resorbuju u želucu ili tankim crevima. Imaju oblik okruglih ili ovalnih pločica sa ravnim ili ispupčenim osnovama i oštrim ili zaobljenim ivicama. Sadrže jednu lekovite supstance, podlogu, (glukoza, laktoza, skrob itd.) i po potrebi druge pomoćne supstance.

Vrste tableta prema načinu izrade:

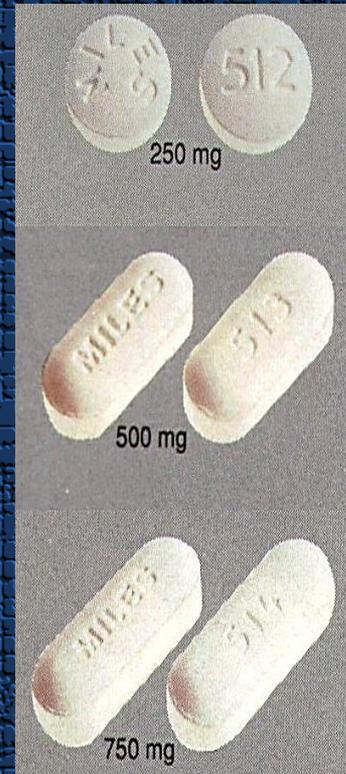
- ✓ neobložene,
- ✓ obložene,
- ✓ efervescentne (šumeće),
- ✓ rastvorljive (za izradu rastvora),
- ✓ gastro-rezistentne,
- ✓ tablete sa modifikovanim oslobađanjem lekovite supstance i tablete za primenu u ustima.

Tablete se primenjuju kod mesojeda, kopitara i preživara, a svinjama rastvorene u tečnoj hrani, vodi ili putem lekovitog pekmeza.

Tablete se izrađuju i propisuju kao galenski i gotovi lekovi.

Bolusi (Boli).- veoma krupne valjkaste tablete, za p.o. primenu kod preživara. Lekovite supstance u sastavu bolusa mogu da deluju lokalno (u digestivnom sistemu) ili da se resorbuju i deluju sistemski. Bolusi se propisuju kao gotovi lekovi.

efervescentne (šumeče) tablete

***Za lečenje urinarne infekcije psa telesne mase 10 kg propisati galenske tablete nitrofurantoina (*Nitrofurantoini tabl.* - u jačini od 100 mg). Doza je 5 mg/kg, svakih 8 sati. Terapija traje 5 dana.**

Rp./

**Nitrofurantoini tablettarum 0,1 No X
D.S. Na svakih 8 sati dati psu po 1/2 tablete da proguta. Terapija traje 5 dana.
Za psa.... vlasnika**

FARMACEUTSKI OBLICI ZA VAGINALNU PRIMENU (*Vaginalia*)

➤ **Vagitorije (*Vagitoria*), vaginalne kuglice ili pesari** su čvrsti dozirani oblici okruglog do jajastog oblika koji se uvode u vaginu, gde deluju lokalno. Sadrže jednu ili više lekovitih supstanci u odgovarajućoj podlozi (kakaovo maslo, makrogoli i sl.). Velična vagitorija za **male životinje: ne manja od 2 g**, za **velike životinje ne veća od 12 g**.

Vagitorije se propisuju i izrađuju kao i supozitorije: *magistralno, galenski ili kao gotovi lekovi*.

➤ **Vaginalne tablete (*Vaginalettae*)**.- aplikuju se u vaginu, gde deluju lokalno. Propisuju se i izrađuju kao *galenski ili gotovi lekovi*.

➤ **Vaginalni suđeri**: suđeri za intravaginalnu primenu, natopljeni gestagenima, koriste se za sinhronizaciju ili indukciju estrusa.

➤ **Tablete (oblete) za uterus**: tablete za aplikaciju u uterus, gde deluju lokalno.

Vaginalni suđeri i tablete za uterus se propisuju i izrađuju kao *gotovi lekovi*.

Njih aplikuje isključivo stručno lice, pa se u SIGNATURI recepta navodi samo ***“Ad manum veterinarii”***.

Vaginalni sunderi

Intrauterine tablete (oblete)

Intrauterini rastvor (metriinjektor)

***Za 2 krave obolele od kolpitisisa propisati 20 vagitorija koje sadrže 250mg hlortetraciklin-hlorida (*Chlotetracyclini chloridum*), 1 g sulfathiazola (*Sulfathiazolum*) i 600 mg borne kiseline. Terapija se sprovodi 2 puta dnevno po jedna vagitorija, a terapija traje 5 dana.**

Dispenziona metoda

Rp./

Chlortetracyclini chloridi	0,25
Sulfathiazoli	1,0
Acidi borici	0,6

Cacao olei q. s. ut f. vag. (quantum satis ut fiat vagitorium)

D.t.d. N° XX

S. Ujutru i veče po 1 kuglicu uvesti u vulvu.

Terapija traje 5 dana.

Za 2 krave.... vlasnika

Divizionna metoda

Rp./

Chlortetracyclini chloridi	5,0
Sulfathiazoli	20,0
Acidi borici	12,0

Cacao olei q. s. ut f. vag. (quantum satis ut fiat vagitorium)

Div. in dos. N° XX

S. Ujutru i veče po 1 kuglicu uvesti u vulvu.

Terapija traje 5 dana.

Za 2 krave.... vlasnika

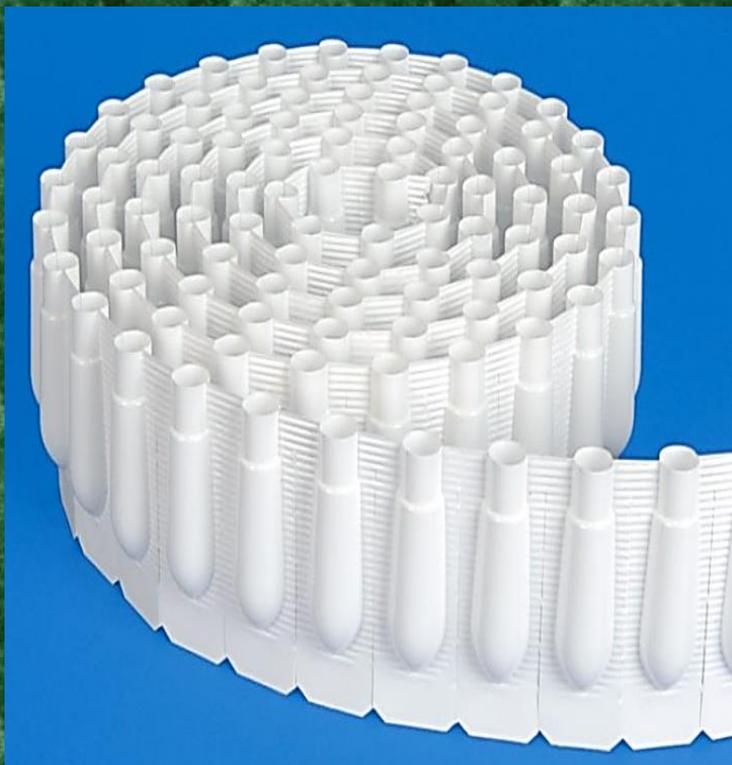

PREPARATI ZA REKTALNU PRIMENU (*Rectalia*)

Supozitorije (*Suppositoria*), lekoviti čepići.- čvrsti dozirani lekovi valjkastog ili konusnog oblika koji se uvode u rektum, gde deluju lokalno ili se resorbuju. Izrađuju se i propisuju na isti način kao i vagitorije: kao magistralni, galenski ili gotovi lekovi. Veličina lekovitog čepića za **male životinje** je **1,5–2 g**, a za **velike životinje 20-30 g**.

***Za lečenje zapaljenja rektuma ždrebeta, propisati supozitorije sa taninskom kiselinom (*Acidum tannicum*). Ukupna dnevna doza je 4 g, koja se deli i daje dva puta dnevno, tokom 3 uzastopna dana.**

Dispenziona metoda

Rp./

Acidi tannici 2,0

Cacao olei q. s. ut f. supp. (quantum satis ut fiat suppositoria)

D.t.d. N° VI

S. 2x1 čepić dnevno staviti ždrebetu u anus, tokom 3 dana.

Za ždrebe.... vlasnika

***Za lečenje zapaljenja rektuma ždrebeta, propisati supozitorije sa taninskom kiselinom (*Acidum tannicum*). Ukupna dnevna doza je 4 g, koja se deli i daje dva puta dnevno, tokom 3 uzastopna dana.**

Divizionna metoda

Rp./

Acidi tannici 12,0

Cacao olei q.s.ut f. supp.(quantum satis ut fiat suppositoria)

Div. in dos. N° VI

S. 2x1 čepić dnevno staviti ždrebetu u anus, tokom 3 dana.

Za ždrebe.... vlasnika ...

***Psu srednje veličine sa opstipacijom propisati 6 galenskih čepića sa glicerolom (*Glyceroli suppositoria*) kao laksans.**

Rp./

Glyceroli supp. No VI

D.S. 3 x 1-2 čepića dnevno uvesti u anus.

Za psa.... vlasnika ...